

129252

Repertoriumnummer 2021 / 505
Datum van uitspraak 19 april 2021
Rolnummer 2019/AA/35

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof Antwerpen
Afdeling Antwerpen

Kamer 7

Arrest

COVER 01-00002055694-0001-0008-01-01-1



129253

v

met als raadsman mr. PEETERS Gunther, advocaat te HERSELT, die pleit,

tegen:

FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR BEROEPSRISICO'S (FEDRIS), in naam van het Asbestfonds, ON 0206.734.318, met maatschappelijke zetel te 1210 BRUSSEL, Sterrenkundelaan 1,

met als raadsman mr. LAEVENS Eric, advocaat te BRUSSEL, voor wie pleit mr. NOTRÉ Sofie, advocaat te SINT-PIETERS-WOLUWE.

Het hoger beroep is gericht tegen het vonnis van 20 december 2018 van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen.

Het arbeidshof past de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken toe.

I. Feiten en voorgaande rechtspleging

Hiervoor verwijst het arbeidshof naar het arrest van 20 augustus 2019 waarin de historiek van het geschil werd beschreven.

Bij dit arrest werden de debatten heropend om partijen toe te laten standpunt in te nemen over de verenigbaarheid van artikel 120, § 2 Programmawet (I) van 27 december 2006 met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Bij arrest van 20 januari 2020 besliste het arbeidshof het volgende:

“Verzendt, alvorens verder recht te spreken over de grond van de zaak, de zaak naar het Grondwettelijk Hof met verzoek uitspraak te doen over volgende prejudiciële vragen:

- *Schendt artikel 120, § 2, eerste lid, 1° b) Programmawet (I) van 27 december 2006 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het het voordeel van de schadeloosstelling toekent aan de langstlevende echtgenoot die gehuwd was na het tijdstip waarop het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de bij deze wet georganiseerde schadeloosstelling en die ten minste 365 dagen gehuwd was vóór het overlijden van het slachtoffer en de langstlevende echtgenoot in deze hypothese (gehuwd na het tijdstip waarop het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de*

PAGE 01-00002055694-0002-0008-01-01-4



129254

bij deze wet georganiseerde schadeloosstelling) die minder dan 365 dagen was gehuwd vóór het overlijden van het slachtoffer van het voordeel ervan uitsluit, hoewel de echtgenoten onmiddellijk voordien wettelijk samenwoonden na een verklaring van samenwoning overeenkomstig artikel 1476 van het Burgerlijk Wetboek en waarbij de gezamenlijke duur van het huwelijk en de wettelijke samenwoning minstens 365 dagen bedraagt?

- *Schendt artikel 120, § 2, eerste lid, 1°, a) Programmawet (I) van 27 december 2006 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het het voordeel van de schadeloosstelling toekent aan de langstlevende echtgenoot die gehuwd was vóór het tijdstip waarop het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de bij deze wet georganiseerde schadeloosstelling en het de langstlevende echtgenoot die op het tijdstip waarop het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op deze schadeloosstelling wettelijk samenwoonde (na een verklaring van samenwoning overeenkomstig artikel 1476 van het Burgerlijk Wetboek) zonder een samenlevingsovereenkomst zoals bepaald door artikel 120 § 2 van de Programmawet, van het voordeel ervan uitsluit?*

Schorst in afwachting de huidige procedure ter zake, verzendt de uitspraak over de vordering tot schadeloosstelling wegens overlijden van de heer . M echtgenoot van mevrouw V. in toepassing van artikel 120, § 2 van de Programmawet (I) van 27 december 2006, naar de bijzondere rol en houdt de beslissing over de kosten aan.

Gelast de verzending aan het Grondwettelijk Hof, overeenkomstig artikel 27, §1, van de Bijzondere Wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, van een door de voorzitter en de griffier van dit arbeidshof ondertekende expeditie van onderhavig arrest tot verwijzing.”

Met arrest van 28 mei 2020 oordeelde het Grondwettelijk Hof:

*“Om die redenen,
het Hof*

zegt voor recht:

Artikel 120, § 2, eerste lid, 1°, a) en b), van de programmawet (I) van 27 december 2006 schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het de langstlevende echtgenoot, die minder dan 365 dagen met het overleden slachtoffer was gehuwd, met wie hij, voordat het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de tegemoetkoming, een verklaring van wettelijk samenwonen had afgelegd, of die, voordat het asbestslachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de tegemoetkoming, met hem een verklaring van wettelijk samenwonen had afgelegd, waarna zij minder dan 365 dagen gehuwd waren, en waarbij de gezamenlijke en onafgebroken duur van het huwelijk en het daaraan voorafgaande wettelijk samenwonen minstens 365 dagen bedraagt, het voordeel van de tegemoetkoming van het Asbestfonds ontzegt.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 28 mei 2020.”



129255

II. Vorderingen na arrest Grondwettelijk Hof

Met conclusie van 4 januari 2021 vordert mevrouw V
*“Het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren en dienvolgens het vonnis a quo te hervormen en zodoende opnieuw rechtsprekende,
Het beroep van appellante tegen de beslissing van FEDRIS dd. 16 oktober 2017 ontvankelijk en gegrond te verklaren.
Dienvolgens de beslissing van FEDRIS dd. 16 oktober 2017 te vernietigen en dienvolgens te zeggen voor recht dat appellante recht heeft op een schadeloosstelling wegens overlijden van haar echtgenoot de heer. M ; ten gevolge van een beroepsziekte.
Dienvolgens FEDRIS te veroordelen tot de betaling van 1 EUR provisioneel.
Dienvolgens FEDRIS te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding.”*

Met conclusie van 12 november 2020 vordert Fedris:
*“Ervan akte te nemen dat het Asbestfonds zich in deze procedure naar de wijsheid van Uw Hof gedraagt.
Kosten zoals naar recht.”*

III. Beoordeling

Mevrouw V is de echtgenote van de heer M die op 21 augustus 2017 is overleden ten gevolge van een beroepsziekte welke werd erkend in 2015.

Mevrouw V was reeds wettelijk samenwonend met de heer M sedert 7 december 2010.

In december 2016, dus 8 maanden voor het overlijden van de heer M. maar na de erkenning door het Asbestfonds, is mevrouw V. in het huwelijk getreden met de heer M

Op 13 september 2017 diende mevrouw V een aanvraag in tot het bekomen van een schadeloosstelling met toepassing van artikel 120, § 2 van hoofdstuk VI van titel IV van de programmawet van 27 december 2006 tot oprichting van een Schadeloosstellingfonds voor asbestslachtoffers.

Op 16 oktober 2017 werd aan mevrouw V door Fedris, in naam van het Asbestfonds, de beslissing betekend waarin haar aanvraag werd verworpen. Deze beslissing werd als volgt gemotiveerd: *“Het huwelijk werd gesloten / De wettelijke samenleving nam een aanvang op een ogenblik dat het slachtoffer reeds erkend werd door het Asbestfonds. Om recht te hebben op het kapitaal, had het huwelijk / de wettelijke samenleving minstens één jaar voor de overlijdensdatum gesloten moeten worden / moeten aanvangen (artikel*



129256

120, § 2 van hoofdstuk VI van titel IV van de programmawet van 27 december 2006 tot oprichting van een Schadeloosstellingfonds voor asbestslachtoffers)”.
Deze beslissing werd bestreden door mevrouw \

Alvorens te oordelen over de aanspraken van mevrouw V werden er bij arrest van dit arbeidshof van 20 januari 2020 de twee hoger vermelde prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof gesteld.

Het Grondwettelijk Hof overwoog in het arrest van 28 mei 2020:

“B.3. Uit de motivering van de feitelijke context in het verwijzende arrest en de formulering van de prejudiciële vragen blijkt dat de vrouw die aanspraak maakt op de schadeloosstelling, op het ogenblik van het overlijden van het asbestslachtoffer gehuwd was (zijnde de langstlevende echtgenote) met het slachtoffer en zulks minder dan 365 dagen voor dat overlijden, dat dit huwelijk werd gesloten nadat het asbestslachtoffer aanspraak maakte op de schadeloosstelling, en dat onmiddellijk aan dat huwelijk een wettelijke samenwoning voorafging die was aangevangen voordat het asbestslachtoffer aanspraak maakte op de schadeloosstelling. Eveneens blijkt dat de gezamenlijke duur van het huwelijk en de daaraan voorafgaande wettelijke samenwoning meer dan 365 dagen voor het overlijden bedroeg.

B.4. Rekening houdend met hetgeen in B.3 is vermeld, hebben de voorgelegde vragen alleen betrekking op het geval waarbij op het ogenblik van het overlijden van het asbestslachtoffer dat slachtoffer was gehuwd waardoor een langstlevende echtgenoot als potentieel gerechtigde achterblijft. De prejudiciële vragen zijn in dat opzicht te begrijpen als vragen naar de gevolgen, voor de ontvankelijkheid van de aanvraag tot schadeloosstelling, van verschillende opeenvolgende samenlevingsvormen in hoofde van de langstlevende echtgenoot. Het Hof beperkt zijn onderzoek daartoe.

Uit het voorgaande volgt dat het Hof in wezen wordt gevraagd of artikel 120, § 2, eerste lid, 10, a) en b), van de programmawet (I) van 27 december 2006 bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het de langstlevende echtgenoot die minder dan 365 dagen met het slachtoffer was gehuwd, met wie hij eerder een verklaring van wettelijke samenwoning had afgelegd, of de langstlevende echtgenoot die, voordat het asbestslachtoffer aanspraak is beginnen te maken op een tegemoetkoming, met hem een verklaring van wettelijk samenwonen had afgelegd en vervolgens met hem is gehuwd gedurende minder dan 365 dagen voor zijn overlijden, waarbij, in beide gevallen, de gezamenlijke duur van het huwelijk en het daaraan voorafgaande wettelijk samenwonen minstens 365 dagen bedraagt, het voordeel van de tegemoetkoming van het Asbestfonds ontzegt.

B.5. De bekommernis om misbruiken tegen te gaan, vermocht de wetgever redelijkerwijs ertoe te brengen voorwaarden op te leggen om als gerechtigde van een tegemoetkoming van het Asbestfonds in aanmerking te kunnen komen, onder meer wat betreft de samenlevingsvorm, de nadere regels ervan, het ogenblik van het aangaan en de duur ervan, en het tijdstip waarop het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op die



129257

tegemoetkoming. Die voorwaarden zijn, wat de langstlevende echtgenoot betreft, louter gebaseerd op de hypothese van een huwelijk dat aan het overlijden voorafgaat.

De opgelegde voorwaarden gaan uit van de idee dat zij het risico op misbruiken beperken, daar wordt opgelegd dat op bepaalde ogenblikken, of tijdens een bepaalde duur voorafgaand aan het overlijden een duurzame, nauwe en intieme band tussen de gerechtigde en het slachtoffer bestond. Tegelijkertijd stelt het Hof vast dat die voorwaarden geen rekening houden met situaties waarbij onderscheiden samenlevingsvormen elkaar onmiddellijk opvolgen.

B.6. Door voor het toekennen van een tegemoetkoming van het Asbestfonds aan de langstlevende echtgenoot of langstlevende partner de voorwaarde op te leggen van een minimumduur van 365 dagen huwelijk of wettelijk samenwonen met een authentiek samenlevingscontract waarin wederzijdse bijstandsplichten zijn opgenomen, heeft de wetgever bepaalde misbruiken willen ontmoedigen, zoals het huwelijk of het wettelijk samenwonen in extremis, waarvan de enige bedoeling is het de langstlevende echtgenoot of partner mogelijk te maken de tegemoetkoming te genieten. De wetgever heeft evenwel aanspraakmogelijkheden aanvaard die uitgaan van de idee dat in bepaalde situaties de omstandigheden aantonen dat, hoewel het overlijden minder dan één jaar na het huwelijk heeft plaatsgehad, dat huwelijk niet enkel is voltrokken om het voordeel te verkrijgen.

B.7. Het Hof heeft bij zijn arrest nr. 60/2009 van 25 maart 2009 in dat verband geoordeeld dat, hoewel de wetgever bij het tegengaan van risico's op misbruiken inzake uitkeringen over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt om de voorwaarden voor het verkrijgen van een tegemoetkoming of uitkering te bepalen, de voorwaarden rekening dienen te houden met bepaalde gevallen van opeenvolgende samenlevingsvormen waarvoor ook dient te worden aangenomen dat het risico op misbruik beperkt is.

Dit geldt a fortiori voor de gevallen waarbij de opvolgende samenlevingsvormen zwaardere verplichtingen voor de betrokkenen met zich meebrengen.

B.8. Het is derhalve niet redelijk verantwoord om de langstlevende echtgenoot, die minder dan 365 dagen met het overleden slachtoffer was gehuwd, met wie hij, voordat het slachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de tegemoetkoming, een verklaring van wettelijk samenwonen had afgelegd, of de langstlevende echtgenoot die, voordat het asbestslachtoffer aanspraak is beginnen te maken op de tegemoetkoming, met hem een verklaring van wettelijk samenwonen had afgelegd, waarna zij minder dan 365 dagen gehuwd waren, en waarbij de gezamenlijke en onafgebroken duur van het huwelijk en het daaraan voorafgaande wettelijk samenwonen minstens 365 dagen bedraagt, het voordeel van de tegemoetkoming van het Asbestfonds te ontzeggen.

B.9. In die mate is artikel 120, § 2, eerste lid, 1°, a) en b), van de programmawet (I) van 27 december 2006 niet bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, en dienen de prejudiciële vragen bevestigend te worden beantwoord.”

Het Grondwettelijk Hof heeft derhalve geoordeeld dat er sprake is van discriminatie in de specifieke situatie waarin mevrouw V. zich bevindt.



129258

Het is volgens het Grondwettelijk Hof niet redelijk verantwoord om mevrouw V
... in deze specifieke situatie het voordeel van de tegemoetkoming van het Asbestfonds
te ontzeggen.

De enige grondwetconforme interpretatie van artikel 120, § 2, eerste lid, 1°, a) en b), van de
programmawet (I) van 27 december 2006 bestaat er derhalve in om te besluiten dat
mevrouw V wel aan de voorwaarden beantwoordt om als rechthebbende te
worden beschouwd.

De aanspraken van mevrouw V kunnen derhalve worden gehonoreerd.

BESLISSING

Het arbeidshof,

Verklaart het hoger beroep gegrond.

Vernietigt het vonnis van 20 december 2018 van de arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling
Antwerpen.

Oordeelt opnieuw en verklaart de vordering van mevrouw V
ontvankelijk en gegrond.

Vernietigt de beslissing van Fedris van 16 oktober 2017 en zegt voor recht dat mevrouw
V recht heeft op een schadeloosstelling wegens overlijden van haar
echtgenoot de heer N, ten gevolge van een beroepsziekte.

Veroordeelt Fedris uit dien hoofde tot betaling van 1,00 euro provisioneel.

Veroordeelt Fedris tot de gerechtskosten van beide aanleggen.

Vereffent deze kosten aan de zijde van mevrouw V op 43,75 euro
rechtsplegingsvergoeding arbeidsrechtbank en 58,33 euro rechtsplegingsvergoeding
arbeidshof (artikel 4 KB 26 oktober 2007).



129259

Aldus gewezen door:

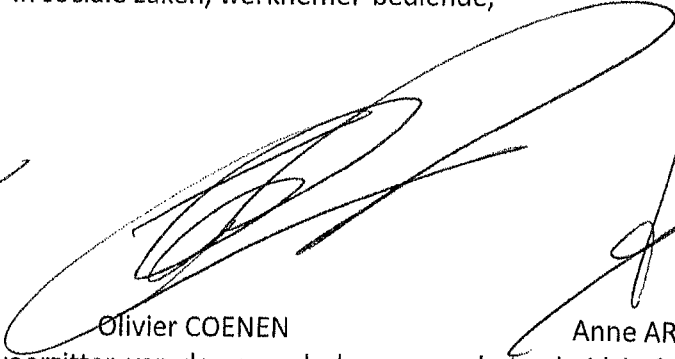
Anne ARIËN, kamervoorzitter,

Philip DA COSTA SENIOR, raadsheer in sociale zaken, werkgever,

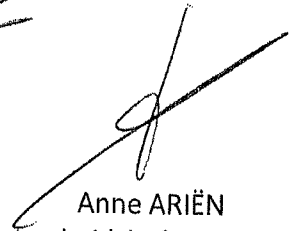
Olivier COENEN, raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende,



Philip DA COSTA SENIOR



Olivier COENEN



Anne ARIËN

en uitgesproken door de voorzitter van de zevende kamer van het arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen, zitting houdend te Antwerpen in buitengewone openbare terechtzitting van 19 april 2021 met bijstand van griffier Adriana DE SMALEN.



Adriana DE SMALEN



Anne ARIËN

